

Sygn. akt VIII U 13/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 roku w Gliwicach

sprawy S. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania S. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 listopada 2017 roku **nr** (...) 5 (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. U. prawo do przeliczenia emerytury zgodnie z art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 października 2017 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego S. U. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 13/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. U. prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekraczał 250 %.

W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przeliczenia emerytury z uwzględnieniem art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu wskazał, że jego brakujące zarobki powinny zostać odtworzone przez biegłego. Według ubezpieczonego wwpw liczony z lat 1975-1994 jest wyższy niż 250 %.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

ZUS przyznał S. U. prawo do emerytury górniczej od 17 lutego 1994 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek z 5 lat od 1982 roku do 1986 roku, wwpw wyniósł 348,48 % i został ograniczony do 250 %.

Ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w B. od 1 sierpnia 1961 roku do 1 maja 1994 roku. Ubezpieczony przedstawił organowi rentowemu swoje rzeczywiste zarobki za lata 1980-1994. Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu zostało wystawione na podstawie dokumentów zarobkowych i uwzględniało wartość deputatu węglowego. Z kolei zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1968 – 1979 zostało wystawione na podstawie angaży ponieważ dokumentacja płacowa za ten okres nie zachowała się.

Ubezpieczony był zatrudniony na stanowiskach:

- od 1 sierpnia 1961 roku do 17 marca 1962 roku – stażysta pod ziemią,
- od 16 lutego 1962 roku do 30 czerwca 1967 roku – robotnik pod ziemią,
- od 1 lipca 1967 roku do 28 lutego 1968 roku – dysponent pociągu elektrycznego pod ziemią,
- od 1 marca 1968 roku do 31 stycznia 1974 roku – referent techniczny oddziału dołowego pod ziemią,
- od 1 lutego 1974 roku do 28 lutego 1975 roku – oddziałowy referent techniczny pod ziemią,
- od 1 marca 1975 roku do 31 maja 1977 roku – nadgórnika oddziału przewozu dołowego pod ziemią,
- od 1 czerwca 1977 roku do 31 października 1984 roku – sztygar zmianowy robót przygotowawczych pod ziemią,
- od 1 listopada 1984 roku do 30 kwietnia 1990 roku – sztygar zmianowy przewozu dołowego pod ziemią,
- od 1 maja 1990 roku do 31 maja 1994 roku – sztygar zmianowy robót przygotowawczych pod ziemią.

W latach 1968 – 1979 ubezpieczony pracował na 3 zmiany i po 2 niedziele w miesiącu. Były to niedziele planowe i dotyczyły także osób dozoru. Ponadto ubezpieczony był uprawniony do deputatu węglowego. S. U. ożenił się 8 czerwca 1968 roku.

W latach spornych 1968 - 1979 wynagrodzenia w górnictwie regulowane były: Zbiorowym Układem Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki z dnia 15 kwietnia 1957 roku, Protokołem dodatkowym nr 265/PW z dnia 5 grudnia 1968 roku obowiązującym od dnia 1 grudnia 1968 roku, Protokołem dodatkowym nr 324/PW z dnia 16 maja 1972 roku obowiązującym od dnia od dnia 1 maja 1972 roku, Układem Zbiorowym Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 roku.

Zgodnie z Układem Zbiorowym Pracy czas pracy wynosił 8 godzin dziennie, a średni czas pracy w górnictwie do dnia 31 grudnia 1980 roku – 25 dni miesięcznie.

Oprócz wynagrodzenia zasadniczego ubezpieczony był uprawniony do:

1. deputatu węglowego – zgodnie z art. 21 UZP pracownicy fizyczni zaszeregowani do kategorii płac III i wyższej, którzy byli żonaci otrzymywali deputat węglowy w pełnej wysokości 8 ton rocznie, od 1 stycznia 1970 roku wartość 1 tony węgla deputatowego wynosiła 550 zł - ubezpieczony w dniu 8 czerwca 1968 roku zawarł związek małżeński i sąd przysługiwało mu prawo do deputatu węglowego w pełnej wysokości;

2. wynagrodzenie dodatkowe z Karty Górnika:

a. od dnia 1 grudnia 1968 roku obowiązywał Protokół Dodatkowy nr 265/PW z dnia 5 grudnia 1968 roku, który wprowadzał nową tabelę zaszeregowania oraz zmieniał zasady wypłaty specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika. Wprowadzono zasadę stawki kwotowej ustalonej w tabelach, zgodnie z posiadaną kategorią zaszeregowania i stażem pracy pod ziemią.

b. uchwałą Rady Ministrów z dn. 20 października 1973 roku wprowadzono nowe zasady wypłaty z Karty Górnika tj:

- 10% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 3 miesięcy kalendarzowych,

-15% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 2 lat,

-20% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 5 lat.

c. uchwałą Rady Ministrów nr 230/74 z dnia 27 września 1974 roku od 1 października 1974 roku wprowadzono 2 dodatkowe stawki Karty Górnika. W §11 pkt 4.1 zapisano, iż: „pracownikom fizycznym zatrudnionym pod ziemią w kopalniach węgla kamiennego oraz pracownikom dozoru do sztygara oddziałowego włącznie, którzy efektywnie przepracują wszystkie dni przypadający na danym miesiąc w harmonogramie pracy, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika będzie wypłacane w wysokości podwójnej”.

Stawki Karty Górnika określono na:

- 25% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 10 lat,

-30% wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 15 lat.

d. UZP dla Przemysłu Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 roku w § 9 określił kolejne zmiany w wysokości wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w przemyśle węglowym, zwiększając między innymi wypłaty z tytułu Karty Górnika i wprowadzając dodatkowe kategorie i zasadę miesięcznego wynagrodzenia z Karty Górnika, stawki zaś zostały określone w tabeli nr 7, 8 i 9 do UZP.

3. dodatek za pracę zmianową:

- od dnia 1 czerwca 1972r. przepisy przewidywały wypłatę dodatku nocnego w wysokości 20% stawki godzinowej,

- od dnia 1 stycznia 1975r. za prace nocną przysługiwał dodatek nocny wynoszący za każdą przepracowaną godzinę w nocy dla pracowników zatrudnionych pod ziemią 30% zasadniczej stawki godzinowej,

- od dnia 1 stycznia 1975r. wprowadzono również dodatek za pracę w godzinach pracy na zmianie popołudniowej w wysokości 10% stawki zasadniczej,

4. wynagrodzenie za pracę w niedziele i święta – przysługiwał dodatek w wysokości 100% godzinowej stawki podstawowej, wynikającej z osobistego zaszeregowania.

Ubezpieczony w piśmie procesowym z dnia 10 maja 2018 roku przedstawił wyliczenia dotyczące odtworzenia zarobków za lata 1975-1979. Ponadto ustalił wysokość wwpw na 270,22%

Organ rentowy w piśmie z dnia 4 czerwca 2018 roku przedstawił swoje wyliczenia i wwpw ustalił na 269,74 %. Zakwestionował uwzględnienie premii i Karty Górnika w wysokości 50% podczas gdy należy przyjąć 20 %.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie przeprowadzonych dowodów: akt organu rentowego, akt osobowych, zeznań świadków: J. B. (karta 30), J. S. (karta 30-31), przesłuchania stron (karta 31).

ZUS złożył zarzuty do wyliczeń ubezpieczonego. Dotyczyły one błędów matematycznych. Zarzuty te sąd uwzględnił. Nie uwzględnił sąd zarzutu co do wysokości Karty Górnika. Wysokość ta wynikała z przepisów tj. uchwały Rady Ministrów z 29 września 1974r. nr 230/74 w sprawie zmian w zasadach wypłacania specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika oraz innych składników płac. Od 1 października 1974 roku możliwe było wypłacanie Karty Górnika w podwójnej wysokości. W 1975 roku ubezpieczony był pracownikiem z ponad 10 letnim stażem. W tej sytuacji stawka z Karty Górnika w jego przypadku wynosiła 50%.

Uwzględnił sąd zarzut dotyczący naliczenia premii. Brak było dowodów wskazujących, że premia była wypłacana w każdym miesiącu w wysokości 30 %. Po korekcie wyliczeń ubezpieczonego o premię sąd ustalił wskaźniki:

- 1975 rok – 192,90 % (104.088-2.400-11.100=90.588),

- 1976 rok – 182,20 % (106.944-13.320=93.624),

- 1977 rok – 191,00 % (119.886-5.500-9.030=105.356),

- 1978 rok – 190,90 % (127.416-15.480=111.936),

- 1979 rok – 175,10 % (127.416-15.480=111.936).

Tak obliczony wwpw wyniósł 263,15 %.

Sąd zważył co następuje: odwołanie było zasadne.

Zgodnie z przepisem art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004r. Nr 39, poz.353 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Po myśli art. 15 ust. 6 ustawy na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 110 ust. 3 ustawy okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, z uwzględnieniem art. 176.

W celu przeliczenia emerytury zgodnie z art. 110a należało ustalić wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych, przy czym należało także uwzględnić przynajmniej 1 rok z podstawą wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne przypadający w całości lub w części po przyznaniu świadczenia. W przypadku ubezpieczonego najkorzystniejsze lata to : 1975 - 1994. Wyliczony na ich podstawie wwpw wynosi 263,15 %.

Prawo do przeliczenia świadczenia zostało przyznane od 1 dnia miesiąca złożenia wniosku zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej.

Ponieważ wwpw przekraczał 250 % odwołanie zostało uwzględnione na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804).

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek